

Jagić na podlagi Grškovičevega odlomka, ki so ga našli na Vrbniku in je sedaj svojina jugoslovanske akademije. Ta odlomek apostola obseza štiri pergamentne liste v mali četverki, pisanih z okroglo glagolico iz konca XII. stoletja. Na robu listov so opombe v bosenski cirilici iz konca XIII. stoletja. To dokazuje, da so rabili to glagolsko knjigo še v tej dōbi, tam kjer se je rabila bosenska cirilica, da so tedaj še na konci XIII. stoletja dobro poznali v Bosni glagolico, dasi jo je že bila izpodrinila cirilica. Ker so omenjene opombe v zvezi z grškim obredom, morala je biti knjiga urejena po tem obredu. In to ni brez pomena za domovino spomenikovo, zakaj iztočni obred ni nikoli sezal do hrvaškega severa.

Ta odlomek nam tudi pojasnjuje razvitek srbohrvaške redakcije glagolskih spomenikov. V dunajskih listih, kateri so iz iste dōbe, razvita je hrvaška redakcija že popolnoma; v Grškovičevem odlomku pa je najti še nekoliko sledu bolgarske starine, mimo nekaj primerov z *ѣ* tudi še *γ* in v jednem slučaju tudi še črko dzčlo. Dobro je opazil prof. Jagić, da ta razlika med severnim in južnim spomenikom iste redakcije ni morda znak večje starosti Grškovičevega odlomka, nego da se je srbohrvaška redakcija radi vpliva sosedne macedonske pismenosti konsolidirala nekoliko pozneje od severne, *αατ' ε̄ογγν* hrvaške; *ι* m. *γ* v zadnji se je sedaj samostalno razvil in ni prodril iz juga. Glagolska pismenost v Bosni, Hercegovini, Črni Gori, Stari Srbiji se je tedaj razvijala pod vplivom macedonske, v katero je v tej dōbi že v marsičem prodrila nova iztočna redakcija prevoda. V palaeografskem oziru ne stavi prof. Jagić tega odlomka v isto vrsto z najstarejšimi hrv. glagolskimi odlomki v ožjem zmyslu, ker je našel, da mu je več skupnega z macedonsko-bolgarsko glagolico nego s severno hrvaško.

Odlomek je tudi zanimljiv za zgodovino staroslovenskega prevoda apostola, zakaj ohranil je, kakor je to dokazal Jagić v svoji podrobni analizi teksta, mnogo starine in se v tem strinja z najstarejšimi teksti te vrste, dā, v marsičem jih celo preseza. O popravkih na podlagi latinskega teksta ni v njem sledu. — Natančneje ne morem tukaj razpravljati o koreniti Jagičevi filološki in jezikovni oceni tega spomenika in o vseh palaeografskih posebnostih, katere nam je razložil prof. Jagić tako temeljito, kakor le on umeje razpravljati o slovanski palaeografiji; na vse to tukaj samo opozarjam.

V. Oblak.

Prinos k Prešérnovemu tolmaču. Večkrat se cituje iz „Kërsta per Savici“ lepa antiteza „vna me se strāšni bōj, ne bōj, mesārsko klānje“. Toda ni mi znano, ali je kateri Prešérnovec izteknil, da se takšna antiteza čita že v Schillerjevi „Devici orleanski“, in sicer v popisu Raoulova o prvi bitki device orleanske z Angleži (I. dej., 9. nast.): „Ein Schlachten war's, nicht eine Schlacht zu nennen!“. A Schillerjevi tolmači napominjajo, da se podobne antiteze nahajajo že v latinskih pisateljih, u. pr. v Liviji 4, 45 (»proelium« in »caedes«), 28, 16 (»pugna« in »trucidatio velut pecorum«); v Kurciji 4, 15 (»lamque non pugna, sed caedes erat«); v Tacitu, Hist. IV. 33 (»caedes... non proelium«).

V. B.

Gledališke novice. Smetanova „Prodana nevesta“ se je nedavno uprizorila tudi v Hamburgu in Bremenu ter dosegla velikanski uspeh. — Glinkova opera „Ruslan in Ljudmila“ se je pela v Peterburgu sedaj že tristokrat. — Fr. Ruth v Pragi je podaril 250.000 gld., da se zgradi drugo češko gledališče za preprosto ljudstvo. — Prva igralka našega gledališča gospa *Borštnikova* je minuli mesec z odličnim uspehom gostovala v Zagrebu kot „Dama s kamelijami“ in „Nora“. — Zagrebški rōdoljubi so osnovali društvo prijateljev dramatiške umetnosti, kateremu namen je prav tisti kakor n. pr. ljubljanskemu gledališkemu društvu. — Znani hrvaški pisatelj *dr. Marijan Derenčin* je spisal novo